

Bron: www.ecn.nl, vrijdag 18 april 2008 14:12

Nuancering biobrandstoffen

Als reactie op een artikel in de NRC van zaterdag 12 april over biobrandstoffen schrijven ECN-medewerker Marc Londo (beleidsstudies) en consorten het volgende opinieartikel aan NRC.

Gedegen en toegankelijk artikel van Karel Knip over biobrandstoffen (W&O, 12 april). Op één punt slaat het stuk echter de plank mis. Dat is de claim dat gebruik van landbouwgewassen voor biobrandstoffen leidt tot verdringings-effecten 'waarvan tropische bossen en savannes altijd en onvermijdelijk (cursivering Knip) de dupe worden'. Dit omdat er waar dan ook grond nodig zal zijn voor de productie van dezelfde gewassen voor voedsel. In een statisch plaatje mag dit zo zijn, maar over de jaren heen is de productiviteit van landbouwgrond geen onveranderlijk gegeven.

In het REFUEL project hebben we een analyse gemaakt van mogelijk beschikbaar komende grond in Europa, waarbij we de productiviteitstijging per hectare landbouwgrond hebben geschat op basis van de ontwikkeling in de laatste decennia. Door deze productiviteitsstijging is er minder land nodig voor het dekken van de voedselvraag. Vooral Oost-Europa kan daarbij een inhaalslag maken. In verschillende andere regio's in de wereld (bijvoorbeeld Latijns-Amerika of Afrika beneden de Sahara) zijn de mogelijkheden voor verhoging van de opbrengsten per hectare nog veel groter. Dit maakt dat de concurrentie tussen food & fuel op de lange termijn geen 'zero-sum game' hoeft te zijn.

Alleen al structureel hogere prijzen van landbouwproducten zullen een stimulans zijn voor productiviteitsverhogingen (los van ongewenste sociale effecten). De mate waarin dit effect optreedt zit nog op een gebrekkige manier in de landbouw-economische modellen, simpelweg omdat in de afgelopen decennia de voedselprijzen structureel omlaag zijn gegaan.

Beleidsmakers staan voor de belangrijke uitdaging hoe enerzijds te stimuleren dat de landbouw op bestaande akkers verder verbetert, en anderzijds ongewenste effecten zoals ontbossing tegen te gaan. Het eerste vraagt om een brede strategie voor slim en efficiënt landgebruik. Dit wordt ook nadrukkelijk nagestreefd door duurzaamheidscriteria voor biomassa die zijn voorgesteld door een commissie onder leiding van (inmiddels) minister Cramer. Daarbij hoort niet alleen aandacht voor technologie-ontwikkeling, maar ook voor bijvoorbeeld bestaande sociale en handels-belemmeringen, zoals een recente studie in opdracht van FAO en Wereldbank concludeert (voorpagina NRC afgelopen dinsdag 15 april). Voor het tweede zou beprijzing van 'niet-ontbossing' een waardevolle route zijn, zoals vastgesteld op de klimaatop in Bali. Deze inspanningen zijn sowieso wenselijk, omdat de huidige turbulentie in de landbouwmarkten voor het overgrote deel wordt veroorzaakt door een snel stijgende (vlees)consumptie in de opkomende economieën (naast een paar magere oogstjaren in enkele regio's). Binnen een dergelijke strategie kunnen biobrandstoffen zich op een verantwoorde manier ontwikkelen en een bijdrage leveren aan het verminderen van de broeikasgasemissies en de olieafhankelijkheid van de transportsector.

Marc Londo, ECN, coördinator REFUEL

Harrij van Velthuisen, IIASA

Marc de Wit & Andre Faaij, Copernicus Instituut, Universiteit Utrecht